

На формування лояльності впливають стосунки між споживачем і фармацевтом в момент надання консультаційних послуг щодо ліків, які відпускаються за рецептом та без рецепта.

Практика показує, що привернути нових клієнтів дорожче, ніж мотивувати до повторної покупки постійних покупців. Постійні клієнти аптеки практично не потребують інформації про товар чи послугу. В той же час новим споживачам необхідний час щоб порівняти дану аптеку з конкуруючими і прийняти рішення щодо купівлі.

Центральною передумовою твердої та тривалої прихильності клієнтів є також споживацька довіра.

Задоволеність кінцевих споживачів щодо наданих консультаційних послуг впливає на частоту відвідування аптеки, швидкість та якість обслуговування, особливості мерчандайзингу, чим створює певні переваги для організації над своїми безпосередніми конкурентами.

Висновки. Таким чином, програми лояльності є прогресивною моделлю стимулювання споживачів.

З метою планування своєї фінансово-господарської діяльності керівник сучасної аптеки повинен вміти оцінити конкурентні переваги та спланувати свою діяльність на залучення потенційних споживачів, а також впливати на формування лояльності споживачів та тривалість прояву стану лояльності.

Характерними рисами лояльного споживача аптекних закладів можна виділити: здійснення повторних покупок в конкретному аптекному закладі, а також відчуття задоволеності від придбання лікарських засобів та рівня обслуговування співробітників.

Перелік посилань:

1. Рибачук Н. В., Журко Т. О. Формування лояльності споживачів, як одного з основних чинників функціонування аптекної установи. Ефективна економіка № 7, 2014.
2. Luu Tien Dung. Pharmacist's Interaction Behavior and Consumer Loyalty: The Mediating Role of Consumer Trust and Satisfaction. The Journal of Behavioral Science. Copyright Behavioral Science Research Institute 2019, Vol. 14, Issue 3, 1-13.

МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ГРУПИ G01A

Бутко Л.А., Фоміна К.О.

ПВНЗ «Київський медичний університет», м. Київ, Україна

l.butko@kmu.edu.ua, k.fomina.st@kmu.edu.ua

Ключові слова: фармацевтичний ринок, гінекологічні захворювання, препарати групи G01A, Державний реєстр лікарських засобів

Вступ. Актуальним є питання забезпечення населення ефективними, якісними, доступними та безпечними препаратами для профілактики та

своєчасної терапії різної патології. Гінекологічні захворювання займають перше місце серед хвороб жінок репродуктивного віку. 65% серед них охоплюють запальні захворювання статевих органів (ЗЗСО). Приблизно 75% жінок протягом життя переносять хоча б один випадок ЗЗСО [1, 2]. Дані захворювання лікують застосовуючи препарати, які за Анатомо-терапевтично-хімічною класифікацією (АТС – класифікацією) належать до групи G01A.

На вітчизняному фармацевтичному ринку представлена численна кількість препаратів, які відрізняються за ціною політикою, ефективністю дії на різні види бактерій, формою випуску та виробниками. Тому, систематичний маркетинговий моніторинг фармацевтичного ринку лікарських засобів, що використовуються для лікування гінекологічних захворювань, – не втрачає актуальності.

Мета роботи. Метою дослідження є маркетинговий аналіз фармацевтичного ринку лікарських засобів, які застосовуються для профілактики та лікування гінекологічних захворювань станом на січень 2023 року, зокрема, аналіз виробників лікарських засобів.

Матеріали та методи. В основі аналізу статистичні дані Державного реєстру лікарських засобів України в Державній службі статистики України, електронні бази даних, інтернет-ресурсів, аналітичні огляди фармацевтичних підприємств, наукові публікації та інші офіційні джерела інформації.

Результати та їх обговорення. Нами було проаналізовано ринок лікарських засобів, які застосовуються для лікування гінекологічних захворювань, а саме, запальних захворювань статевої системи. Дані препарати ввійшли за АТС - класифікацією до групи G01A Протимікробні та антисептичні засоби, що застосовуються в гінекології, за виключенням комбінованих препаратів, які містять кортикостероїди [4]. В Україні представлені лікарські засоби як українського так і іноземного виробництва.

Проаналізувавши Державний реєстр лікарських засобів [3], нами було визначено, що на фармацевтичному ринку зареєстровано 46% препаратів вітчизняного виробництва, в той час як 54% - препарати іноземного виробництва. Серед міжнародних компаній переважають: група компаній «Kusum» (Індія) з виробництвом 6 торгових назв препаратів (ТН) (16% від загальної кількості іноземного виробництва), Sperco (Україна-Іспанія) – 4 ТН (10,5%), Доппель Фармацевтіці (Італія) – 3 ТН (7,9%). Асортимент українських лікарських засобів забезпечують три фармацевтичні підприємства, зокрема: ТОВ «Фармекс Груп» (м. Бориспіль) – 9 торгових назв (27% від загальної кількості препаратів українського виробництва), ПАТ «Монфарм» - лідер з виробництва супозиторіїв в Україні – 8 ТН (24%) та АТ «Лекхім» – 8 ТН (24%).

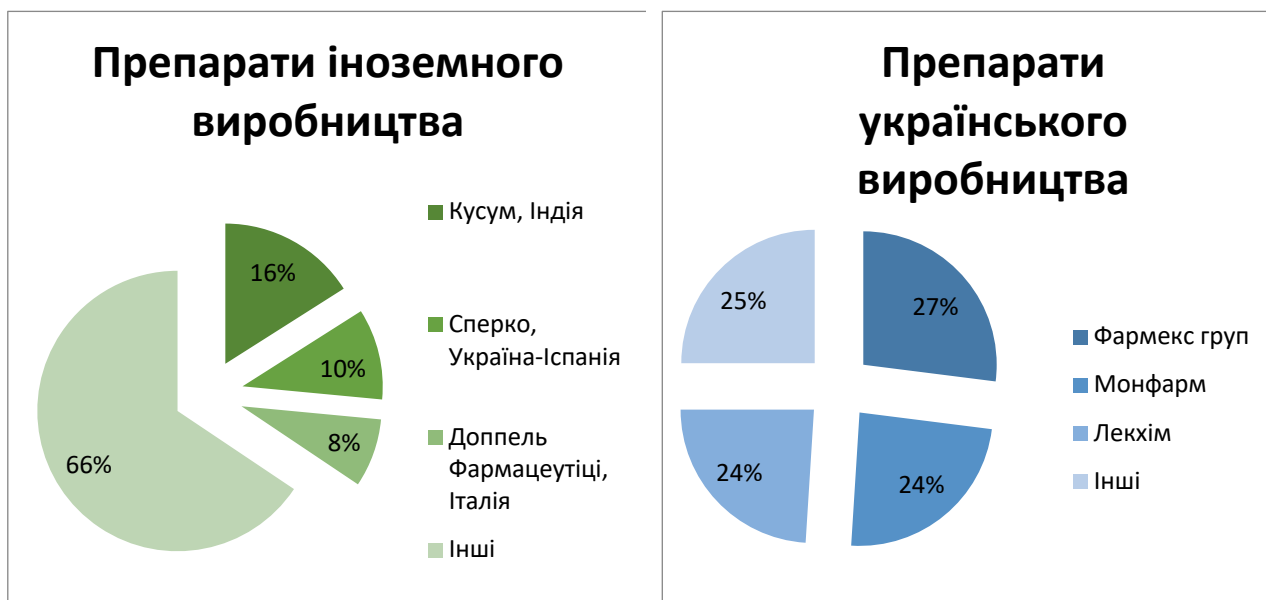

Рис. Частка ринку виробників лікарських засобів станом на січень 2023 року

Дослідження структури ринку свідчить про переважну кількість синтетичних активних діючих речовин, які використовуються для виробництва препаратів даної групи.

Політика даних вітчизняних виробників полягає у створенні продукції на рівні світових стандартів якості, що задовольняє сучасним вимогам споживачів. Всі три компанії займають лідируючі позиції серед вітчизняних підприємств по розробці, виробництву, реалізації якісних і доступних лікарських засобів основних терапевтичних груп, вироблених переважно відповідно до міжнародних стандартів GMP. Вони співпрацюють з відомими виробниками високоякісних субстанцій, постійно розширюють і модернізують промислове виробництво, активно проводять науково-дослідну роботу та розробляють нові напрямки зовнішньоекономічної діяльності.

Висновки. Аналіз ринку лікарських засобів групи G01A, згідно з АТС – класифікацією показав, що основними виробниками препаратів для лікування гінекологічних захворювань є компанії: група компаній «Kusum» (Індія), Sperco (Україна-Іспанія), Доппель Фармацевтіці (Італія), ТОВ «Фармекс Груп» (Україна), ПАТ «Монфарм» (Україна), АТ «Лекхім» (Україна). Встановлено превалювання лікарських препаратів іноземного виробництва над вітчизняними.

Результати проведених досліджень дозволяють зробити висновок, що вітчизняним фармацевтичним компаніям слід активізувати свої зусилля щодо пошуку інноваційних перспективних рішень для розвитку фармацевтичного ринку в Україні та за її межами.

Перелік посилань:

1. Jackie Sherrard, Janet Wilson, Gilbert Donders, Werner Mendling, Jørgen S Jensen. European (IUSTI/WHO) International Union against sexually transmitted infections (IUSTI) World Health Organisation (WHO) guideline on the management of vaginal discharge. 2018.

2. Зуєв К. Керівництво CDC з лікування інфекцій, що передаються статевим шляхом. *Тематичний номер «Акушерство, Гінекологія, Репродуктологія»*. 2015 р. № 2.
3. <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>
4. <https://compendium.com.ua/uk/atc/g01aa/>

**ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ КАРПОЛОГІЧНИХ ОЗНАК
STELLARIA MEDIA (L.) VILL. ТА *STELLARIA GRAMINEA* L.
(CARYOPHYLLACEAE)**

Вакуленко Т.Б., Багацька Т.С., Корабльова О.А.

**Національний ботанічний сад імені М.М.Гришка НАН України
м. Київ, Україна**

botanicukr@gmail.com, bagatskayats@gmail.com

Ключові слова: рід *Stellaria* L., насіння, карпологічні ознаки, клітини екзотести

Вступ. Рід *Stellaria* L. представлений в Україні 14 видами, серед яких найпоширенішими є *Stellaria media* (L.) Vill. та *Stellaria graminea* L.

Stellaria media – зірочник середній, мокрець, пташиний салат – одно- або дворічна рослина з розгалуженими стеблами заввишки 5–30 см з яйцеподібними листками; у вологі роки на поверхні ґрунту утворює суцільний щільний покрив. Відомий як злісний городній бур'ян. Містить вітаміни (С, А, В1, В2, В3, Е); мікроелементи (йод, магній, залізо, фосфор, селен, кобальт); фітонциди, алкалоїди, таніни та ін. Завдяки цьому траву широко застосовують в народній та офіційній медицині для лікування серцево-судинних захворювань, анемії, хвороб нирок, сечової системи, органів дихання. Як джерело вітаміну С мокрець можна додавати до салатів замість добре відомого шпинату, він залюбки поїдається худобою та птахами [3, 8, 9, 10].

Stellaria graminea – зірочник злакоподібний, п'яна трава – кореневищний багаторічник з піднятими гіллястими стеблами заввишки 15–50 см з вузькими гострими листками. Бур'ян, засмічує зернові культури, кормові трави. Рослина отруйна, у народній медицині настій надземної частини іноді використовують як болезаспокійливе та дезінфікуюче при фурункулах. Через токсичність слід застосовувати дуже обережно; при наявності в кормі домішок цієї рослини спостерігаються випадки отруєння великої рогатої худоби, свиней [4, 6].

Така протилежна дія вказаних рослин на живі організми вимагає якомога точнішої їх ідентифікації за морфологічними ознаками. Метою даного дослідження було порівняння карпологічних ознак, оцінка їх репрезентативності та можливості використання як додаткових критеріїв для діагностики видів.

Матеріали та методи. Для порівняльно-морфологічного дослідження використані зразки з колекції гербарію (KWHN) та насінневої лабораторії Національного ботанічного саду імені М.М.Гришка НАН України. Морфологічні ознаки плодів та насіння досліджено за допомогою світлового мікроскопа Stemmi–2000C (Carl Zeiss, Німеччина) при збільшеннях від $\times 6$ до